

Kommunala föreskrifter för användande av Växjö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning

Fastställd/ upprättad: Kommunfullmäktige 2025-05-20 § 60

Dnr: KS/2025-00230

Giltighetstid: Tills vidare

Dokumentansvarig: Samhällsbyggnadsnämnden

Tidigare ändringar: Kommunfullmäktige

2008-12-16 § 296

Dokumentinformation: Ersätter *Allmänna bestämmelser för brukandet av Växjö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning*, antagen av kommunfullmäktige i § 296, 2008-16-12.

Växjö
kommun

KFVA

**Kommunala föreskrifter för användande av Växjö
kommuns allmänna vatten- och
avloppsanläggning.**

Samt

Information till fastighetsägare

Innehåll

Inledande bestämmelser	4
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	4
VA-huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten	4
Energiutvinning ur levererat vatten.....	4
VA-huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera	4
Vattenmätare.....	5
Användande av den allmänna spillvattenanläggningen	5
VA-huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten.....	5
Energiutvinning ur spillvatten.....	5
VA-huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen.....	5
Frånkoppling av dag- och dräneringsvatten från spillvattenförande ledning	6
Spillvatten från fastighet som inte används som bostad	6
Lätt trycksavloppssystem (LTA-system).....	6
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen.....	7
VA-huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dräneringsvatten	7
Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper.....	7
VA-huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen.....	7
Spillvatten får inte tillföras dag- och dräneringsvattenledning	7
Dag- och dräneringsvatten från fastighet som inte används som bostad.....	7
Bilaga 1: Information till fastighetsägare om Växjö kommuns allmänna vattentjänster	8
Inledning.....	8
Verksamhetsområde	8
Fastighetsägare	8
Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?.....	8
Vad ingår i fastighetens VA-installation?	9
Servisledning	9
Juridisk ansvarsfördelning.....	9
Kostnadsfördelning.....	9
Förbindelsepunkternas läge.....	9
Anslutning till den allmänna VA-anläggningen	11
Anmälan om anslutning	11
Ny förbindelsepunkt	12
Avgiftsskyldighet.....	12
Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen	12
Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd	12

Begränsning av vattenleverans	12
Andra vatteninstallationer	13
Dricksvatten för andra ändamål.....	13
Vattenmätare.....	13
Användning av den allmänna spillvattenanläggningen	14
Spillvatten	14
Spillvattnets beskaffenhet	14
Fastighet som används till annat än bostad.....	14
Industrier måste samråda med VA-huvudmannen.....	15
LTA-system och vakuumsystem	15
Användning av den allmänna dagvattenanläggningen.....	15
Dag- och dräneringsvatten	15
Dagvattnets beskaffenhet och mängd	16
Inkoppling av dag- och dräneringsvatten till den allmänna dagvattenanläggningen.....	16
Separering av kombinerat avloppsvattensystem.....	17
Avgifter.....	17
Övrigt	17
Avtal.....	17
Anmäl ändringar	17
Anmäl ägarbyte	17
Vattenavstängning	17
Risk för källaröversvämning	18

Inledande bestämmelser

1 § Med stöd av 23 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen) och 2§ förordningen (2007:701) om allmänna vattentjänster meddelar kommunfullmäktige följande föreskrifter om användningen av den allmänna VA-anläggningen.

2 § Definitioner och uttryck i dessa föreskrifter har samma betydelse som i vattentjänstlagen.

3 § För fastighetsägarens användning av den allmänna VA-anläggningen i Växjö kommun gäller vad som föreskrivs i vattentjänstlagen, annan författning och dessa föreskrifter.

4 § Dessa föreskrifter omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst.

Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för en fastighetsägare gäller enligt 2§ vattentjänstlagen även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamentariskt förordnande och enligt 5§ vattentjänstlagen den som har ingått avtal med VA-huvudmannen om att få använda den allmänna VA-anläggningen.

Det som gäller för en fastighet kan enligt 4§ vattentjänstlagen även gälla för en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare.

5 § VA-huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Växjö kommun.

6 § VA-huvudmannen tillhandahåller vattentjänster till en fastighet, vars ägare i enlighet med 16-18§§ vattentjänstlagen har rätt att använda den allmänna VA-anläggningen och som följer gällande bestämmelser för användandet, om behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

7 § En fastighetsägare som vill ansluta en fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska göra en skriftlig anmälan till VA-huvudmannen som sedan bestämmer hur inkoppling ska ske.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

VA-huvudmannens skyldighet att leverera dricksvatten

8 § VA-huvudmannens är endast skyldig att leverera vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. VA-huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller en viss vattenmängd per tidsenheten alltid kan levereras.

Energiutvinning ur levererat vatten

9 § Vatten som levereras genom en allmän VA-anläggning får utnyttjas för energiutvinning endast om VA-huvudmannen efter ansökan skriftligen medger detta.

VA-huvudmannens rätt att begränsa leveransen med mera

10 § VA-huvudmannen får tillfälligt begränsa eller avbryta vattenleveransen när denne bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada och för underhåll, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör VA-huvudmannens egen eller därmed förbundna anläggningar.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt VA-huvudmannens anvisningar.

Vid planlagt leveransavbrott ska VA-huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Vattenmätare

11 § Om vattenförbrukningen hos en fastighetsägare ska fastställas genom mätning tillhandahåller VA-huvudmannen vattenmätare som förblir VA-huvudmannens egendom. VA-huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för uppsättning av mätare och sammankoppling med VA-installationen i övrigt.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av VA-huvudmannen. VA-huvudmannen bestämmer om en tidigare godkänd plats behöver ändras.

VA-huvudmannen har rätt att kostnadsfritt disponera vattenmätarens plats och har ensam befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frånkoppla mätaren. Fastighetsägaren är skyldig att skydda mätaren mot frost, skadlig värmepåverkan och annan skada.

Användande av den allmänna spillvattenanläggningen

VA-huvudmannens skyldighet att ta emot spillvatten

12 § VA-huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från spillvatten från bostäder (hushållspillvatten).

VA-huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna anläggningen av spillvatten med annan beskaffenhet än som anges i första stycket vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. VA-huvudmannen bestämmer de villkor som ska gälla för utsläppet.

Krav på spillvattnets innehåll och egenskaper

13 § Fastighetsägaren får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande, giftiga eller andra miljöfarliga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Exempelvis är det förbjudet att tillföra spillvattnet våtservetter eller andra sanitetsprodukter än toalettpapper.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras spillvattenanläggningen i förbindelsepunkten.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till VA-huvudmannen.

Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna anläggningen spillvatten från köksavfallskvarn utan VA-huvudmannens skriftliga medgivande.

Energiutvinning ur spillvatten

14§ Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till VA-huvudmannen innan sådant vatten börjar släppas till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av VA-huvudmannen levererade dricksvattnet.

VA-huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

15 § VA-huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda spillvattenanläggningen när VA-huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör VA-

huvudmannens egen eller därmed förbundna anläggningar. Vid planlagt driftavbrott ska VA-huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Dag- och dräneringsvatten får endast tillföras avsedd ledning

16 § Det är förbjudet att tillföra dag- och dräneringsvatten till en allmän ledning som inte är avsedd för sådant ändamål.

VA-huvudmannen får skriftligen medge undantag från förbudet, om det finns särskilda skäl.

Frånkoppling av dag- och dräneringsvatten från spillvattenförande ledning

17 § Om dag- och dräneringsvatten avleds från en fastighet till en spillvattenförande ledning får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske från det datum som VA-huvudmannen bestämmer, efter det att

1. Särskild förbindelsepunkt för dag- och dräneringsvatten har ordnats och fastighetsägaren har underrättats om detta, eller
2. VA-huvudmannen vidtagit åtgärder för bortledning av dag- och dräneringsvatten som inte sker genom en förbindelsepunkt och meddelat fastighetsägaren om att sådana åtgärder har vidtagits.

VA-huvudmannen får vid behov medge anstånd med att avbryta tillförseln eller medge undantag från förbudet om det finns särskilda skäl.

18 § Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dräneringsvatten inte ordnats får VA-huvudmannen ändå förbjuda tidigare tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning om

1. avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt, och
2. VA-huvudmannen i skälig omfattning ersätter fastighetsägaren dennes kostnader för nödvändig omläggning.

Spillvatten från fastighet som inte används som bostad

19 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera VA-huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos spillvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som VA-huvudmannen bedömer vara nödvändiga för kontroll av spillvattnet. VA-huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets innehåll och kontrollerar spillvattnet genom provtagningar och analyser. VA-huvudmannen får ange hur journalföring och provtagning ska göras.

Lätt trycksavloppssystem (LTA-system)

20 § Vid anslutning till ett allmänt lätt trycksavloppssystem (LTA-system) tillhandahåller VA-huvudmannen LTA-pumpenhet som förblir dennes egendom. VA-huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilken typ av pumpenhet som ska användas samt svarar för installationen. Fastighetsägaren ska bekosta de anordningar som behövs för att sammankoppla pumpenheten med VA-installationen i övrigt.

Enhetens plats ska bestämmas av VA-huvudmannen, som har rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera underhålla samt till och frånkoppla enheten.

Fastighetsägaren är skyldig att skydda enheten mot frost och annan skada samt svara för dess elförsörjning.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

VA-huvudmannens skyldighet att ta emot dag- och dräneringsvatten

21 § VA-huvudmannen är inte skyldig att ta emot dag- och dräneringsvatten från fastigheter av sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller VA-huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att VA-huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot 21 § vattentjänstlagen.

Krav på dag- och dränvattnets innehåll och egenskaper

22 § Fastighetsägaren får inte tillföra dagvattenanläggningen lösningsmedel, avfettningsmedel, färg, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga ämnen och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, korrosion, vidhäftning, gasbildning eller explosion.

Dagvatten som avleds till den allmänna VA-anläggningen får dessutom inte innehålla större mängder av partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller andra miljöfarliga ämnen.

Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45 °C får inte tillföras den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren får inte tillföra den allmänna VA-anläggningen dagvatten i sådan mängd att anläggningen eller VA-huvudmannen orsakar skada eller olägenhet eller att VA-huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter.

Utsläpp i strid med förbuden i första och andra stycket ska omedelbart anmälas till VA-huvudmannen.

VA-huvudmannens rätt att tillfälligt begränsa användningen

23 § VA-huvudmannen får tillfälligt begränsa fastighetsägarens möjlighet att använda dagvattenanläggningen när VA-huvudmannen bedömer att det är nödvändigt för att förebygga miljö-, person- eller egendomsskada samt för underhåll, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör VA-huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Vid planlagt driftavbrott ska VA-huvudmannen på lämpligt sätt meddela fastighetsägaren om detta.

Spillvatten får inte tillföras dag- och dräneringsvattenledning

24 § Det är förbjudet att tillföra spillvatten till en allmän ledning som uteslutande är avsedd för dag- och dräneringsvatten. VA-huvudmannen avgör vilket avloppsvatten som ska anses vara spillvatten och avledas till en spillvattenledning.

Dag- och dräneringsvatten från fastighet som inte används som bostad

25 § En fastighetsägare som helt eller delvis använder eller upplåter en fastighet för annat än bostadsändamål ska informera VA-huvudmannen om sådan verksamhet som kan påverka beskaffenheten hos dag- och dränvattnet från fastigheten. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar, analyser och utredningar som VA-huvudmannen bedömer är nödvändiga för kontroll av dag- och dränvattnet.

VA-huvudmannen har rätt att kräva att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på dag- och dränvattnets innehåll och kontrollerar dag- och dränvattnet genom provtagningar och analyser. VA-huvudmannen får ange hur journalföring och provtagningar ska göras.

Bilaga 1: Information till fastighetsägare om Växjö kommuns allmänna vattentjänster

Inledning

Denna information ger förklaringar och kommentarer till de bestämmelser och begrepp som finns i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, i det följande kallad vattentjänstlagen, och kommunala föreskrifter om användningen av Växjö kommuns allmänna VA-anläggning. Samtliga fastighetsägare som är anslutna till Växjö kommuns allmänna VA-anläggning är skyldiga att följa de bestämmelser som finns i kommunens föreskrifter. För att kunna tillgodogöra sig innehållet i denna information är det nödvändigt att ha tillgång till dessa föreskrifter.

Vattentjänstlagen reglerar bland annat rättsförhållandet mellan VA-huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen och fastighetsägare inom verksamhetsområde för allmänna vattentjänster. Vattentjänsterna utgörs av vattenförsörjning och avlopp.

Vattentjänsterna avser tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning respektive bortledning av dagvatten och dräneringsvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledning av spillvatten eller bortledning av vatten som har använts för kylning.

VA-huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Växjö kommun. Med VA-huvudman avses den som äger den allmänna VA-anläggningen.

Verksamhetsområde

Kommunens allmänna vattentjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallade verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige. Uppgift om verksamhetsområdet finns även hos VA-huvudmannen för den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare

Med fastighetsägare avses i detta sammanhang, ägare av en fastighet inom VA-anläggningens verksamhetsområde. Med fastighetsägare jämföras bland andra tomträttshavare och vanligen även arrendator.

Rätten att använda en allmän VA-anläggning är knuten till fastigheten och inte till fastighetsägaren. Detta innebär att det inte går att säga upp ett "VA-abonnemang" och därmed undgå avgiftsskyldighet.

VA-huvudmannen kan träffa ett avtal med annan än fastighetsägaren om rätt att få använda VA-anläggningen. Konsekvensen av detta blir att det som gäller för fastighetsägaren i stället gäller för användaren. Detta innebär bland annat att VA-huvudmannen därefter endast kan kräva betalning av den som VA-huvudmannen har träffat avtal med.

Vad ingår i den allmänna VA-anläggningen?

I den allmänna VA-anläggningen ingår bland annat vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, anläggningar för bortledning, rening och fördröjning av dagvatten, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar, som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till den eller de förbindelsepunkter som VA-huvudmannen har bestämt för varje fastighet.

Vad ingår i fastighetens VA-installation?

Med en fastighets VA-installation menas de ledningar som har dragits för fastigheten från en förbindelsepunkt. I installationen ingår även anordningar, till exempel tappventiler, tvättställ och konsol inklusive tillhörande avstängningsventiler vid vattenmätare, som anslutits till en sådan ledning. En VA-installation ingår inte i den allmänna VA-anläggningen, men kan i vissa fall ändå ägas av VA-huvudmannen när det följer av vattentjänstlagen, föreskrifter eller avtal. Detta gäller främst till exempel vattenmätare eller pump inom ett lätt tryckavloppssystem (LTA-system).

Servisledning

Med servisledning menas den ledning som förbinder en byggnad eller en fastighet med en allmän VA-anläggnings ledningsnät. Den delas av förbindelsepunkten i den allmänna anläggningens del och i fastighetens del.

Juridisk ansvarsfördelning

Den juridiska ansvarsgränsen mellan VA-huvudmannens allmänna anläggning och fastighetens VA-installation går i förbindelsepunkten. Med förbindelsepunkt menas den punkt där inkoppling av fastighetens ledningar till den allmänna anläggningen ska ske eller har skett.

Kostnadsfördelning

VA-huvudmannen svarar för alla arbeten och kostnader för den allmänna anläggningen. Fastighetsägaren svarar för alla arbeten och kostnader som kan hänföras till fastighetens VA-installation.

En anordning som behövs endast för en eller några få fastigheter, till exempel anordning för tryckstegring av vatten eller pumpning av spillvatten, bekostas av respektive fastighetsägare om inte VA-huvudmannen bestämt någonting annat.

Förbindelsepunkternas läge

Det är VA-huvudmannen som bestämmer den eller de förbindelsepunkter där fastighetens ledningar ska kopplas till den allmänna VA-anläggningen. För varje typ av ledning som ska kopplas till den allmänna anläggningen, till exempel för dricksvatten, spillvatten och dagvatten, ordnas en egen förbindelsepunkt. Dessa ligger vanligtvis nära varandra och i fastighetens omedelbara närhet, ca 0,5 m utanför fastighetsgräns, men VA-huvudmannen kan också ha meddelat annat läge.

VA-huvudmannen bestämmer förbindelsepunktens läge efter samråd med fastighetsägaren. Fastighetsägaren ska i tid anmäla sina eventuella önskemål till VA-huvudmannen.

När uppgifter om en eller flera förbindelsepunkters läge lämnas för en fastighet anges normalt dimension och planläge för samtliga servisledningar samt för avloppsserviser även höjdläge.

När det gäller dagvatten från fastighet kan det ibland förekomma att sådant vatten får avledas till den allmänna VA-anläggningen utan att fastigheten försetts med en särskild servisledning för detta ändamål. Förbindelsepunkt kan i detta fall därmed inte upprättas och meddelas fastighetsägaren. I stället måste VA-huvudmannen ha vidtagit särskilda åtgärder för sådan avledning och ha underrättat fastighetsägaren om detta.

Exempel på förbindelsepunkters lägen:

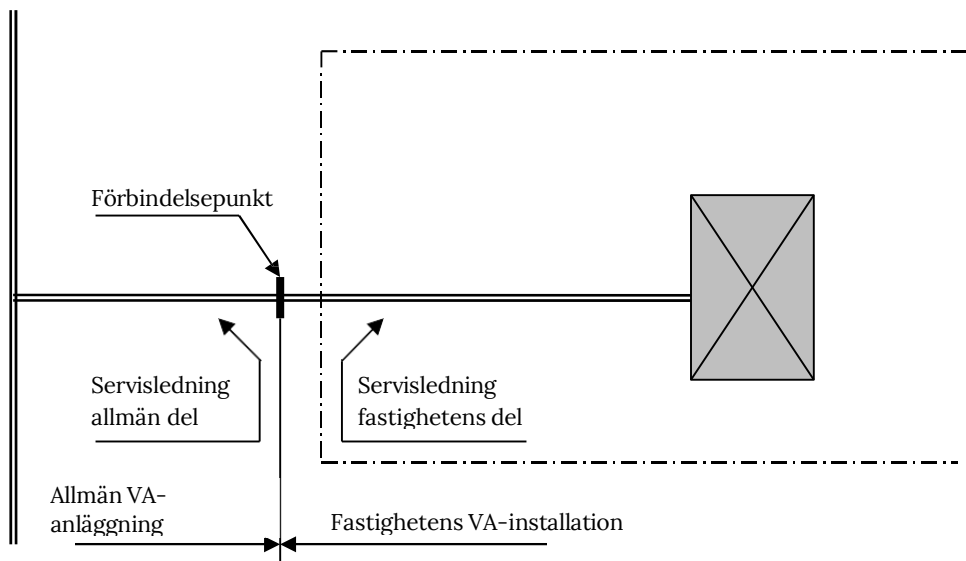

Bild 1: Förbindelsepunkters läge vid normalfastighet

För fastighet, t.ex. i det inre av byggnadskvarter, vars servisledningar ligger över annan (tjänande) fastighet gäller att förbindelsepunkterna är belägna utanför den tjänande fastighetens gräns – där ledningarna går ut i gatan eller annan allmän mark. Vid nybyggnation ska förbindelsepunkten fastställas enligt exemplet i bild 2 om inte särskilda skäl föreligger.

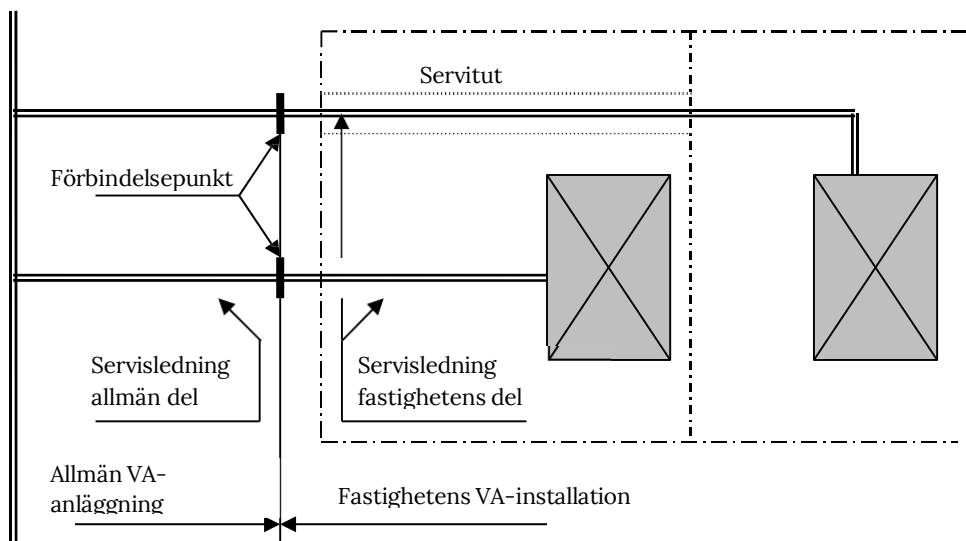

Bild 2: Förbindelsepunkters läge vid fastighet med ledning över annans fastighet.

För fastighet med gemensamma servisledningar krävs gemensamhetsanläggning/servitut för de gemensamma servisledningarna enligt bild 3. Förekommer ibland vid befintliga installationer men är ingen lösning som VA-huvudmannen förespråkar.

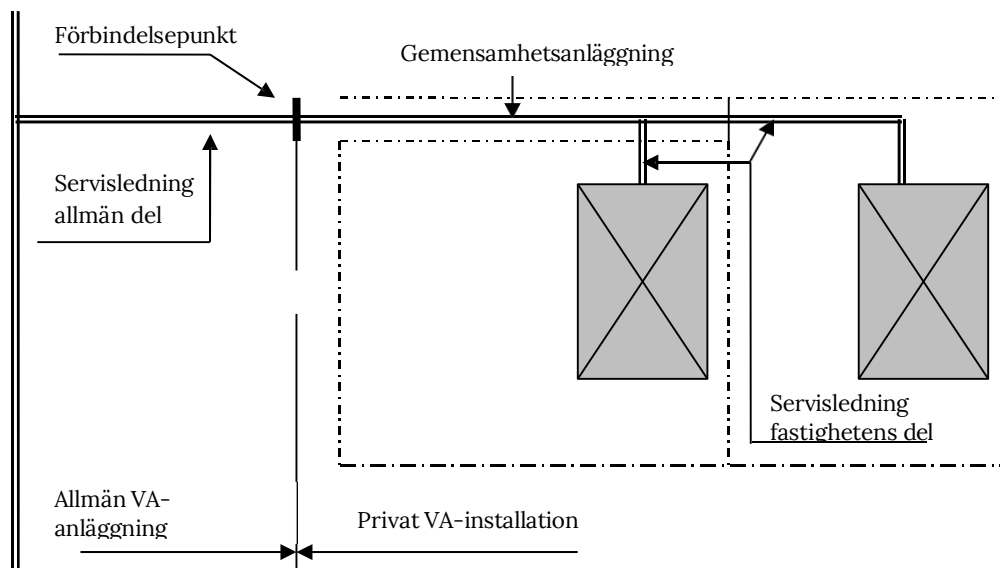

Bild 3: Förbindelsepunkters läge för fastigheter med gemensamhetsanläggning.

Anslutning till den allmänna VA-anläggningen

Anmälan om anslutning

Om en fastighetsägare vill ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen ska denne skriftligen anmäla detta till VA-huvudmannen. Anmälan kan göras digitalt på VA-huvudmannens hemsida eller på blankett som VA-huvudmannen tillhandahåller. Har fastighetsägaren rätt att använda den allmänna VA-anläggningen, drar VA-huvudmannen fram ledningar till förbindelsepunkterna för respektive vattentjänst.

Inkoppling av två eller flera fastigheters VA-installationer till den allmänna anläggningen i en gemensam förbindelsepunkt för fastigheterna kan beviljas om VA-huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl för en sådan lösning. Avtal om detta träffas i sådana fall med VA-huvudmannen. En förutsättning för att en gemensam förbindelsepunkt ska beviljas är ofta att fastigheterna bildat en gemensamhetsanläggning.

VA-huvudmannen har i vissa fall rätt till anstånd med att utföra anläggnings- eller utbyggnadsarbetet för att samordningen med andra arbeten inte ska försvåras och för att denne ska kunna följa sin utbyggnadsplan.

VA-huvudmannen medger inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen när anläggningsavgiften är betald eller, om avgiften ska delbetalas, när godtagbar säkerhet har ställts. VA-huvudmannen är dock inte skyldig att låta en fastighet kopplas till den allmänna anläggningen om fastighetens installation har väsentliga brister.

VA-huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att undersöka en VA-installation och dess användning innan VA-installationen kopplas till den allmänna anläggningen eller annars när det behövs för att VA-huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

VA-huvudmannen behöver inte göra inkopplingen själv, utan detta kan efter VA-huvudmannens medgivande överlåtas till fastighetsägarens entreprenör, förutsatt att den senare har ett system för kvalitetssäkring för denna typ av arbete.

Ny förbindelsepunkt

Om fastighetsägaren vill ha en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga och VA-huvudmannen efter ansökan går med på detta, får fastighetsägaren bekosta den nya servisledningens allmänna del samt bortkopplingen av den tidigare servisledningens allmänna del.

Om VA-huvudmannen vill upprätta en ny förbindelsepunkt i stället för den befintliga, ska VA-huvudmannen ersätta fastighetsägaren för de kostnader som uppstår med den nya servisledningen och inkoppling av denna.

Ett skäligt avdrag med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick bör göras i båda fallen.

Avgiftsskyldighet

Avgiftsskyldighet för fastighetsägaren inträder när VA-huvudmannen ordnat förbindelsepunkt och informerat fastighetsägaren om detta. Därutöver krävs att fastigheten ligger inom verksamhetsområde för vattenförsörjning, spillvatten och dagvatten, att fastigheten har behov av en vattentjänst och att behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Ibland kan bortledning av dagvatten från en fastighet till den allmänna anläggningen ske utan att förbindelsepunkt upprättats. Har förbindelsepunkt för dagvatten från fastighet inte upprättats, men fastigheten anses i behov av bortledning av dagvatten, inträder avgiftsskyldighet för detta ändamål när VA-huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Dricksvattnets kvalitet, tryck och mängd

VA-huvudmannen har bara skyldighet att leverera vatten för hushållsändamål till anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet. Vattnet ska vara av dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter. VA-huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck alltid upprätthålls eller att en viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Begränsning av vattenleverans

VA-huvudmannen har rätt att begränsa eller stänga av vattenleveranserna för att förebygga skada samt vid reparationer, tillsyn och liknande omständigheter. Vid planerat leveransavbrott informerar VA-huvudmannen fastighetsägarna om detta på lämpligt sätt, oftast sker detta via kommunens SMS-tjänst. Vid en mer omfattande akut avstängning kan information ges till exempel genom lokalradio, via VA-huvudmannens hemsida eller sms.

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägaren skyldig att minska sin vattenförbrukning efter VA-huvudmannens anvisningar.

Vid större vattenuttag till exempel vid påfyllning av pool eller sprinklerbassäng ska fastighetsägaren underrätta VA-huvudman.

Andra vatteninstallationer

Växling från en försörjningsanläggning till en annan, till exempel från den allmänna anläggningen till egen brunn, får endast vara möjligt om den allmänna anläggningen är skyddad med ett fritt luftgap ("bruten förbindelse"), alternativt efter demontering och förnyad montering av rör och rördelar.

Dricksvatten för andra ändamål

Vatten används även för andra ändamål än hushåll, till exempel i industrier och ibland också som energikälla. Industrier eller andra verksamheter med stor vattenförbrukning, särskilda kvalitetskrav eller som kräver stora flöden kan inte utan vidare räkna med att VA-huvudmannen ska klara sådana behov om inte detta särskilt avtalats. Vid behov av vatten utöver normal hushållsanvändning behöver fastighetsägaren göra en anmälan till VA-huvudmannen som sedan bedömer om medgivande kan ges.

Det förekommer att fastighetsägare önskar ansluta en sprinklerinstallation till den allmänna vattenförsörjningsanläggningen. Ändamålet med en allmän vattenförsörjningsanläggning är i första hand att betjäna bostadsbebyggelse och annan bebyggelse med vattentjänster med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön. Detta innebär att en fastighetsägare inte med stöd av vattentjänstlagen kan kräva att få ansluta en sprinklerinstallation. Om vattenförsörjningsanläggningen har tillräcklig kapacitet och det i övrigt inte bedöms påverka anläggningens funktion och säkerhet har VA-huvudmannen möjlighet att efter överenskommelse medge anslutning av sprinkler. Sådan anslutning regleras genom avtal i vilket framgår förutsättningar för anslutningen, fastighetsägarens skyldigheter och de avgifter denne ska betala. Om en sådan anslutning innebär merkostnader för VA-huvudmannen för anpassning av anläggningen till denna extra tjänst, till exempel uppdimensionering av ledningar, ska fastighetsägaren stå för dessa kostnader.

Fastighetsägaren ansvarar för att kontrollerbart återströmningsskydd utformat enligt standard SS-EN 1717 finns för alla anslutna installationer för vätskor som enligt standarden är klassade som kategori 3, 4 och 5 (vätskor som kan medföra en hälsorisk). Återströmningsskydd för sprinkleranläggningar ska vara av typen BA. Återströmningsskydd för brandsvattenmagasin och dricksvatten till djurhållning ska vara av typen AA.

Fastigheter som är anslutna till den allmänna vattenanläggningen men som saknar vattenmätare ska minst ha ett kontrollerbart återströmningsskydd av typen EA på inkommande dricksvattenledning.

Vattenmätare

Vattenförbrukningen hos fastighetsägare fastställs genom mätning, om inte VA-huvudmannen bestämmer annat. VA-huvudmannen tillhandahåller och installerar vattenmätaren och är dess ägare. VA-huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilken typ av mätare som ska användas. Fastighetsägaren är skyldig att upplåta plats för mätaren samt lämna VA-huvudmannen tillträde till fastigheten när denne vill kontrollera, ta ned eller sätta upp vattenmätaren.

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av VA-huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frångkoppla mätaren. För dessa åtgärder liksom för avläsning ska fastighetsägaren lämna VA-huvudmannen fritt och obehindrat tillträde till mätaren. Har en plats för mätare utförts innan placeringen godkänts av VA-huvudmannen, är fastighetsägaren, om VA-huvudmannen kräver det, skyldig att svara för och bekosta ändringen så att mätarens plats kan godkännas av VA-huvudmannen. VA-huvudmannen bestämmer även om en tidigare godkänd mätarplats behöver ändras.

Vid misstanke om att vattenmätaren visar fel är det VA-huvudmannen som låter undersöka den. Vattenmätaren kan undersökas antingen om VA-huvudmannen anser att det är nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Undersökningen ska bekostas av fastighetsägaren, om denne begärt undersökningen och mätaren godkänns. I annat fall bekostar VA-huvudmannen undersökningen.

Vid undersökning av mätaren bestäms felvisningen i två kontrollpunkter enligt myndigheten Swedacs föreskrifter om vatten- och värmemätare. Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har VA-huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare som inte godtar VA-huvudmannens beslut efter genomförd undersökning eller VA-huvudmannens uppskattning av förbrukningen, kan begära rättslig prövning av frågan av mark- och miljödomstolen.

Fastighetsägare ska se till vattenmätaren och skydda den mot skada, till exempel mot frost samt mot återströmning av varmvatten och annan skadlig värmepåverkan. Om så inte sker och mätaren skadas, ska fastighetsägaren ersätta VA-huvudmannen kostnaden för att åtgärda eller byta mätaren.

Fastighetsägare som önskar att vattenmätaren tillfälligt tas ned på grund av frostrisk eller annan orsak ska anmäla detta till VA-huvudmannen, som mot ersättning tar ner och sätter tillbaka mätaren.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

VA-huvudmannen är skyldig att ta emot spillvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. Med spillvatten menas förorenat vatten från hushåll, industriell tillverkningsprocess, arbetsplats, serviceanläggning med mera.

Spillvattnets beskaffenhet

VA-huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushålls spillvatten. Fett, giftiga vätskor eller andra miljöfarliga ämnen kan medföra skador på ledningsnät eller påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten. För att få släppa ut sådant spillvatten i det allmänna ledningsnätet förutsätts att avtal upprättats. VA-huvudmannen är inte heller skyldig att ta emot spillvatten om behovet av avledning kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Bensin-, olje- och fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och liknande anordningar ska kontrolleras och tömmas regelbundet så att de fyller avsedd funktion. För fettavskiljare bör kraven enligt europanorm SS EN 1825 uppfyllas och för oljeavskiljare europanorm SS EN 858. Spillvatten från köksavfallskvarn får som huvudregel inte tillföras den allmänna VA-anläggningen.

Fastighetsägare som avser utnyttja spillvatten för energiutvinning ska anmäla till VA-huvudmannen innan sådant vatten släpps till den allmänna spillvattenanläggningen.

Energiutvinning ur spillvatten får inte ske så att temperaturen i utsläppt spillvatten underskrider temperaturen i det av VA-huvudmannen levererade dricksvattnet.

Fastighetsägare är även skyldig att till VA-huvudmannen anmäla verksamhet som kan inverka på spillvattnets sammansättning.

Vid borrning för installation av bergvärmepumpar uppstår så kallat borrhax (krossat berg/grus). Avloppsvatten som innehåller slam från byggarbetsplatser, borrhax eller liknande får inte tillföras den allmänna avloppsanläggningen. Borrhax och slam kan förorsaka sedimentering i brunnar och ledningar och därmed äventyra dess funktion.

Fastighet som används till annat än bostad

Med hänsyn till kraven på åtgärder för att hindra vattenförorening är det nödvändigt för VA-huvudmannen att, för fastigheter som används till annat än bostad, ha en noggrannare kontroll av vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen. Fastighetsägaren är därför enligt de kommunala

föreskrifterna skyldig att lämna uppgift om arten och omfattningen av sådan verksamhet inom fastigheten som kan inverka på spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser som VA-huvudmannen anser nödvändiga för kontroll av sådant spillvatten bekostas av fastighetsägaren eller genom denne av företag, rörelse eller verksamhet som avleder spillvattnet. Kostnaden för sådan kontroll kan också ingå i särskild industriavloppstaxa.

VA-huvudmannen kan kräva att fastighetsägaren själv, enligt VA-huvudmannens anvisningar och på det sätt och i den omfattning VA-huvudmannen bestämmer, ska föra journal över verksamheten och själv utöva kontroll av spillvattnets innehåll.

Industrier måste samråda med VA-huvudmannen

Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som avser att ansöka om prövning av avloppsutsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med VA-huvudmannen.

LTA-system och vakuumsystem

En allmän spillvattenanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda spillvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen ska kunna nyttjas på avsett vis. Ett så kallat LTA-system (lätt tryckavloppssystem) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

VA-huvudmannen tillhandahåller pumpenhet inklusive pumpbrunn trots att pumpenheten oftast placeras inne på fastigheten. Pumpenhetens plats bestäms av VA-huvudmannen. VA-huvudmannen äger pumpenheten och ansvarar för drift, underhåll och förnyelse av denna. VA-huvudmannen svarar för installationen av pumpenhet med tillhörande utrustning. Fastighetsägaren bekostar de ledningar och andra anordningar som behövs för att sammankoppla pumpen med VA-installationen i övrigt. Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjningen för drift av pumpen och eventuell uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten.

I det fall det endast rör sig om enstaka fastigheter som behöver LTA-system får fastighetsägaren själv stå för samtliga kostnader. Vad som ovan sågs om LTA-system och pumpenheter gäller även för motsvarande anordningar (ventilbrunn) i samband med avledning med självfall till ett allmänt vakuumsystem.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dräneringsvatten

Med dagvatten menas tillfälligt, avrinnande vatten på ytan, mark eller konstruktion till exempel regnvatten, smältvatten eller framträngande grundvatten. Med dräneringsvatten avses sådant vatten i marken som avleds genom dränering.

VA-huvudmannen är skyldig att ta emot dagvatten från anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet om inte behovet kan tillgodoses bättre på annat sätt. I vissa fall kan avledning till en så kallad LOD-anläggning (LOD = lokalt omhändertagande av dagvatten) på den enskilda fastigheten innebära sådan fördel. LOD kan till exempel innebära att dag- och eller dräneringsvatten avleds till ett så kallat perkolationsmagasin (stenkista) på den egna tomten eller att vattnet sugts upp av omgivande gräsytor. Fastighetsägare kan även i vissa fall leda sitt dagvatten direkt till en vattenförekomst. Med dag- och dräneringsvatten likställs allt avloppsvatten som VA-huvudmannen

bedömer inte ska avledas till spillvattenförande ledning. Vid behov kan fastighetsägaren rådgöra med VA-huvudmannen.

Det följer av vattentjänstlagen att VA-huvudmannen inte är skyldig att ta emot en obegränsad mängd dagvatten och inte heller en obegränsad mängd föroreningar i dagvatten från fastigheter. Skyldigheten omfattar inte att ta emot dagvatten av en sådan beskaffenhet eller mängd att den allmänna VA-anläggningen eller VA-huvudmannen orsakas skada eller olägenhet, att VA-huvudmannen får svårt att uppfylla sina skyldigheter eller att användningen på annat sätt strider mot lagen. Vad som innebär skada eller olägenhet varierar och beror exempelvis på om den allmänna anläggningen har utformats enbart med öppna lösningar eller med ledningsnät anslutet till ett reningsverk, vilken bebyggelse som betjänas eller hur marken i övrigt används. Vilka närmare begränsningar av dagvattnets kvantitet och kvalitet som med hänsyn till risken för skada eller olägenhet för den allmänna VA-anläggningen eller VA-huvudmannen är nödvändiga bestäms utifrån lokala förhållanden. Fastighetsägaren kan lämpligen själv vidta åtgärder för att fördröja och minska mängden dagvatten för att skydda fastigheten och VA-anläggningen, exempelvis anlägga ett fördröjningsmagasin eller minska andelen hårdgjord yta på fastigheten.

Dagvattnets beskaffenhet och mängd

Dag- och dräneringsvatten som tillförs en allmän dagvattenanläggning ska hålla sådan kvalitet att VA-huvudmannen kan uppfylla sina skyldigheter enligt gällande lagar och förordningar. VA-huvudmannen kan lämna ytterligare anvisningar angående dagvattnets beskaffenhet eller mängd.

Sådana vätskor, ämnen eller föremål som inte får tillföras den allmänna spillvattenanläggningen får inte heller tillföras den allmänna dagvattenanläggningen. Vidare får inte dagvatten som avleds till den allmänna anläggningen innehålla partiklar, näringsämnen, tungmetaller, vägsalt eller miljöfarliga ämnen i en sådan omfattning att den allmänna VA-anläggningen eller VA-huvudmannen orsakas skada eller olägenhet eller får svårt att uppfylla sina skyldigheter. Fastighetsägaren kan därför i vissa fall behöva begränsa förekomsten av föroreningar i det dagvatten som tillförs den allmänna VA-anläggningen.

Dagvatten får inte heller tillföras i sådan mängd att den allmänna VA-anläggningen eller VA-huvudmannen orsakas skada eller olägenhet. Det som främst påverkar mängden dagvatten är andelen hårdgjorda ytor inom en bebyggelse. På motsvarande sätt som för föroreningar i dagvatten kan fastighetsägaren behöva vidta åtgärder för att begränsa mängden dagvatten.

Inkoppling av dag- och dräneringsvatten till den allmänna dagvattenanläggningen Vid ny- och ombyggnationer måste bestämmelserna i Boverkets byggregler följas. Innebörden av dessa bestämmelser är att dräneringsvatten och vissa dagvattenanslutningar som exempelvis utvändiga golvbrunnar och rännor vid källartrappa och garagedofart från byggnader inte får avledas till avloppsledning i vilken uppdämning kan förekomma. Uppdämning innebär att en ledning går full och att den fria vattenytan kan stiga i anslutande ledningar och brunnar.

Ställer VA-huvudmannen kravet att dräneringsvatten och dagvatten från utvändiga golvbrunnar under däckningsnivå ska avledas till dagvattenledning innebär detta i många fall att dräneringsvatten och dagvatten från byggnader inte kan avledas med självfall. Dagvattenledningar är nämligen normalt dimensionerade så att uppdämning i ledningarna förekommer vid häftigare regn. Den praktiska konsekvensen blir därför att vissa byggnader inte kan förses med källare eller att drän- och dagvattenanslutningar under däckningsnivå för dagvattenledningen måste pumpas eller avledas till LOD-anläggning.

Utvändiga golvbrunnar som är placerade i källartrappor eller garagedofarter är en riskkonstruktion och innebär att fastigheten löper ökad risk att drabbas av översvämning. Fastighetsägare som har denna typ av anordning på sin fastighet bör därför åtgärda dessa så att vatten från ledningsnätet inte

kan trycka upp ur utvändiga golvbrunnar eller på lämpligt sätt förhindra att sådant vatten inte orsakar skada på fastigheten.

Separering av kombinerat avloppsvattensystem

Om dag- och dräneringsvatten avleds från fastighet till spillvattenförande ledning får avledningen inte fortsätta efter att särskild förbindelsepunkt för dag- och dräneringsvatten upprättats och fastighetsägaren underrättats om detta. Alternativt kan VA-huvudmannen ha vidtagit åtgärder för avledning utan att förbindelsepunkt har upprättats och meddelat fastighetsägaren detta. VA-huvudmannen bestämmer när tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd kan i vissa fall medges av VA-huvudmannen.

Avgifter

Fastighetsägares avgiftsskyldighet till VA-huvudmannen regleras i taxan för allmänna vattentjänster (VA-taxan). VA-taxan innehåller uppgifter om anläggningsavgifter, bruksavgifter och uppgifter om avgifter för vanligen förekommande tjänster som VA-huvudmannen tillhandahåller på fastighetsägarens begäran, till exempel avstängning av vattentillförsel. VA-huvudmannen får träffa avtal med ägare till fastighet och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Övrigt

En allmän VA-anläggning ska användas så att det inte uppkommer olägenhet för VA-huvudmannen eller någon annan. Det får inte uppstå svårigheter för VA-huvudmannen att uppfylla kraven från miljö- och hälsoskyddssynpunkt eller att i övrigt uppfylla sina åligganden enligt lag eller annan författning eller enligt avtal. Fastighetsägare ansvarar för att VA-installationen, även sådan som inte kräver bygglov, anordnas och utförs så att den uppfyller kraven i Boverkets byggregler.

VA-huvudmannen har rätt att undersöka VA-installationen och dess användning. Påträffas allvarliga brister är fastighetsägaren skyldig att rätta till dessa så att det inte uppkommer olägenheter för VA-huvudmannen eller någon annan. Om så inte sker är VA-huvudmannen inte skyldig att låta fastigheten kopplas eller vara kopplad till den allmänna anläggningen.

Avtal

Om en fastighets VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän VA-anläggnings verksamhetsområde, får VA-huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för att använda VA-anläggningen.

Anmäl ändringar

Fastighetsägare ska på begäran lämna underlag till VA-huvudmannen för avgiftsberäkning. Dessutom ska fastighetsägare självmant anmäla sådan ändring av VA-installationen eller annat förhållande, som enligt taxan kan ha betydelse för avgiftsberäkningen.

Anmäl ägarbyte

Fastighetsägare ska utan dröjsmål underrätta VA-huvudmannen när fastigheten övergår till ny ägare samt uppge den nya ägarens namn, adress och tillträdesdag.

Vattenavstängning

Har fastighetsägare inte betalat VA-avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt vattentjänstlagen och är försummelsen väsentlig, har VA-huvudmannen rätt att stänga av vattentillförseln till fastigheten. Avstängning kan ske om rättelse inte kunnat åstadkommas genom skriftlig uppmaning och avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa.

Fastighetsägaren ska till VA-huvudmannen betala avgift enligt taxa för såväl avstängning som återinkoppling.

Risk för källaröversvämning

I hus med källare, särskilt där källaren har golvbrunn eller annan avloppsenhet, finns alltid en risk för källaröversvämning. Vid häftiga regn eller snösmältning kan den allmänna ledningen överbelastas och vatten kan baklänges tränga in i avloppsserviser och upp genom golvbrunnar och förorsaka skador. Vid sidan av översvämningar förorsakade av häftiga regn är stopp i servisledningen den vanligaste skadeorsaken.

Fastighetsägare bör i eget, och i förekommande fall hyresgästers, intresse i största möjliga utsträckning förebygga skador inom fastigheten till följd av uppdämning i ledningsnätet.

Exempelvis kan följande åtgärder vidtas:

- Placera inte föremål i källaren som är värdefulla och känsliga för fukt.
- Kontrollera att avstängbara golvbrunnar är stängda och att automatiska bakvattenventiler fungerar.
- Förse de golvbrunnar i källaren som inte är avstängningsbara med tätande anordningar eller ersätt med avstängningsbara brunnar.
- Kontakta en rörinstallatör om misstanke finns att avloppets avstängningsanordningar inte fungerar.
- Kontrollera att regn- och smältvatten leds bort från byggnaden.
- Valla in nedfarter till garage och andra utrymmen.
- Kontrollera att intern avloppspump för t.ex. dränering fungerar.